

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

PIK LVII Ч. 131. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 8-го ЧЕРВНЯ 1949.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

No. 131. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 8, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном

Тел. "Свобода": 888888 — Тел. V. H. Конвей: 888888

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

НА БІРЖІ ВПАЛИ ЦІНИ НАЙНИЖЧЕ ВПРОДОВЖ ДВОХ РОКІВ

На ньюйоркській біржі спали ціни в понеділок, 6. червня, до найнижчого ступня впродовж двох останніх років, а були б упали найнижче впродовж останніх п'яти років, якщо б перед закриттям торгів деякі вартісні папери не були підсуджені торгів. Подібне явище можна було заважати на біржі перед закриттям, коли до втрати торгівців бондами й уділами перевищили втрати з понеділка.

Багато фінансових спостерігачів звертали увагу на можливість упадку цін на біржі вже з кінцем минулого тижня на підставі вістей про зменшення промислової продукції. Понеділковий упадок на біржі приписують головно вістям про невідаті тайні переговори на конференції міністрів Чотирьох Потуг у Парижі і вістям про зменшення вартості британської валюти. З американських цінних паперів найбільше постраждали на ринку продажі уділів сталевих підприємств. Усіх уділів загальною сумою в 1,380,000 в порівнянні з 700,000 уділами, проданими в середу попереднього тижня. З Сан-Франциско наспіли вісті про подібний напруж на тамтешній біржі.

Упадок цін вважають тільки хвилевим, бо з відомленням з переносового руху продукції внаслідок зменшення експорту понад вартість імпорту. Департамент торгівлі оприлюднює, що в квітні імпортовано до Злучених Держав товарів на 10 відсотків менше ніж в попередній квартал, а експорт у тому місяці викинував 5 відсотків зросту понад експорт в січні й березні. В порівнянні з минулим роком експорт в квітні 1949 р. був 9 відсотків вищий ніж в тому часі в 1948 р.

ТРЕБА ФІНАНСОВО ПІДТРИМАТИ ЗАКОРДОННУ ПРОПАГАНДУ, ДУМАЄ ЛАДЖ

Вашингтон. — Конгресмен Джан Д. Ладж з Коннектикута, який минулої зими відбув поїздку по Європі, критикував неадекватність департаменту в стеженні за розповсюдженням пропаганди про Америку закордоном. Він назвав її замалою і занадто обережною. Він того погляду, що Америка повинна своїми фондами фінансувати не тільки часописи й радіопрограми, а й виступати агітаторами для поширення американських ідей. Він пригадав, що не кожна війна мусить бути оборонною, отже й теперішня "холодна" війна повинна бути ведена так, щоб Америка її виграла. Він додає, щоб департамент стежив за справою на самій передній своїй лінії.

ЧЕМБЕРС ВИЯВЛЯЄ ІМЯ ШЕ ОДНОГО УРАДОВЦЯ ЯК ШПИГА

Витатер Чемберс, який є головним свідком федерального уряду проти Алджера Гіса, обвинуваченого в кривоприписі, знову признає, що він самий поповнив кривоприписи, що піддає свідчення в комісії неамериканських справ у конгресі в Вашингтоні затаїв дещо зі свого життя, а теж деякі імена. Підчас складання свідчення в понеділок Чемберс виявив, що крім Гіса ще Джуліан Воллі поставив йому документи з департаменту стей-

СЕНАТСКА КОМІСІЯ ОДОБРИЛА ОДНОГОЛОСНО АТЛАНТИСЬКИЙ ПАКТ

Нью-Йорк, 6 червня. — Сенатська комісія закордонних справ одобрива одноголосно Північно-Атлантийський Оборонний Пакт і доручила повному сенатові ратифікувати його в цілості. Комісія, складена з восьми демократів й п'яти республіканців одобрива теж у всіх подробицях текст пакту, списаний на 50 сторінках. Звіт з переслухання свідків над договором, буде оприлюднений негайно. Звіт виклає мотиви, якими руководилася комісія при одобрюванні оборонного пакту 12 держав. Ніхто не сумнівався про одобрення пакту, все-ж такі односторонні признання його дає сильну підтримку департаментові стейту у його закордонній політиці саме підчас конференції міністрів Чотирьох Потуг, яка відбувається в Парижі. Сенатор Там Коналі, президент комісії, заповів, що повний сенат ратифікує пакт подавляючою більшістю голосів.

Він не сказав, коли сенат буде голосувати над цією справою. Тому, що саме тепер у сенаті йде дискусія над відкликанням робітничого закону Тефта, надіються, що цю дискусію перервуть, щоб дати місце для дискусії над Атлантийським Пактом. Досі ратифікували цей договір такі держави: Норвегія, Данія, Ісландія, Канада, Великобританія, Бельгія й Люксембург.

КОНГРЕС ВИСИЛАЄ СПОСТЕРІГАЧІВ НА КОНФЕРЕНЦІЮ МОРАЛЬНОГО ОЗБРОЄННЯ

Вашингтон. — На підставі конгресової резолюції, ухвалені несподівано в середу минулого тижня, п'ять членів конгресу виїхали літаком як спостерігачі на Світовий З'їзд Морального Озброєння, що відбувається в Ко-Сір-Монтре у Швейцарії. Цей рух започаткував перед 11 роками д-р Френк Бушмен в Оксфорді. Він окреслив Моральне Озброєння як християнську революцію для усунення особистого, політичного, промислового й расового антагонізму.

ПОМЕР ВАСИЛЬ ВОЙТОВИЧ, ПІОНІР УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ В БРАЗИЛІ

У Прудентополісі в статі Парана, центральній осідку української бразилійської імміграції, помер 12 квітня 1949 р. Василь Войтович, що належав до групи перших українських емігрантів, яких лиха доля загнала в бразилійські праліси, непролазну гущу-нечту, шукаючи шматка хліба для себе й для родини. Покійний народився в с. Городище-Вовчицьке, пов. Сокаль, у Галичині в 1868 р., а до Бразилії приїхав в 1896. Визначався хрустальним характером і був увесь час активним в розбудові церковного й народного життя. При його підмозі збудовано в Прудентополісі першу церкву, до якої приїжджав образи й церковну утвар. Своїх дітей посилав на виховання до Галичини, доньки вчилися в Сан-Павлю. Дві з них вступили до монастиря СС. Службицької. Покійний займався купецтвом і придбав гарний маєток. — ("Праця").

СТВОРЕНО ПОЛЬСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ

Лондон, 7. червня. — Представники польської політичної еміграції створили тут вчора Польську Національну Раду, в склад якої увійшли три головні політичні партії: національні демократи, соціалісти й християнські демократи, як теж в Раді залишено місце для представників селянської партії, що мали б долучитися пізніше. Президентом Ради вибрано Тітуса Філіповича, бувшого польського посла в Злучених Державих. Рада видала заклик до польської імміграції, визнаючи її продовжувати боротьбу за Польщу в її "історичних" кордонах на Одрі на заході та на кордоні Ризького договору на сході.

ЖОРСТОКА ДОЛЯ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ В БЕЛЬГІ

В останньому часі з різних джерел наспівають тривожні повідомлення про долю українських робітників в Бельгії, які приїхали до цієї країни перед двома роками з таборів переміщених осіб в Німеччині й Австрії та яким тепер закінчилися їхні контракти на працю в бельгійських копальнях вугілля. Для характеристики цього жорстокого положення передаємо лист, що його з підписаними кількох десятків робітників вишлю на адресу українських допоміжних інституцій. В листі написано:

"Ми, українські ДіПі, які в 1947 році, коли ще не було вирішено проблеми переселення переміщених осіб на постійне, погодилися відробити дворічний контракт праці в копальнях вугілля в Бельгії. Перед нашим від'їздом до Бельгії ІРО гарантувало нам, що після вигаснення наших контрактів, робітники, які не бажатимуть залишитися в Бельгії, надальше, матимуть право й можливість повернутися в Німеччину та користуватися всіми правами ДіПі. Тепер, як наші дво-річні контракти праці в копальнях вугілля закінчилися, ми бажали б скористати з того запевнення, повернутися до Німеччини й звідтілі емігрувати на постійне поселення, тому що з Бельгії такої еміграції не передбачується. Більшість українських ДіПі повідомили ще в 1948 році делегатуру ІРО в Брюсселі про своє небажання залишатися далі в копальнях вугілля після вигаснення дво-річних контрактів, а іншої праці в Бельгії нам не можливо дістати. Але тепер, коли закінчилися контракти перших транспортів ДіПі й вони зголосилися до ІРО в Брюсселі, ІРО категорично відмовило їм будь-якої опіки й допомоги, заявляючи, що вони мусять залишатися на праці в копальнях. Першу групу ДіПі, зложену з 420 осіб з жінками й дітьми, що перебували на вулиці біля будинку делегатури ІРО, забрала бельгійська поліція, відокремивши жінок і дітей від чоловіків, замикаючи чоловіків у арештантів до в'язниці, а жінок з дітьми приміщуючи в бараках бувших військовополонених коло Брюсселя. Тоді як умовини поселених до в'язниці осіб з перших транспортів були ще до деякої мі-

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ЖУРНАЛІСТИЧНИХ СТУДІЙ В СОВЕТАХ

Москва, 7. червня. — Згідно з повідомленням журналу "Культура й Життя", советський міністер високого шкільництва, Сергій Кафтанов, зарядив генеральну реорганізацію вишколу журналістів на советських університетах, з метою "підняти технічні й наукові аспекти їх студій". В повідомленні стверджується, що на советських університетах в Москві, Ленінграді, Києві та в інших містах тепер студіює журналістику 1,410 студентів.

РУЗВЕЛТ НА ВІДВІДИНАХ В ІЗРАІЛІ

Тель-Авів, Ізраїль, 7. червня. — Нововибраний конгресмен Франклін Делано Рузвелт, Молодший, відвідує тепер нову державу Ізраїль. Вчора він відвідав неформальні наради з прем'єром, міністром закордонних справ та міністром соціальних справ.

СОВЕТИ ВІДКИДАЮТЬ ЗАХІДНІ ПРОПОЗИЦІЇ В СПРАВІ БЕРЛІНА

Париж, 7. червня. — Не зважаючи на всі уступки й concesses західних союзників для остаточного поладження советсько-західного спору в справі Берліна та нормалізації відносин в ньому, советський міністер Вишинський на тасмній сесії Ради міністрів закордонних справ чотирьох великих держав мав відкинути вчора всі пропозиції західних союзників в тій справі. В кожному разі, вчора закінчено тасмні наради міністрів в справі Берліна, не винісши жадного конкретного рішення. Згідно зі заявами учасників наради, конференції ще докищо не грозить "безпосереднє заламання", але теж немає будь-яких виглядів на успіх. Советсько-західна дипломатична боротьба за колишню столицю німецького Райху буде продовжуватися сьогодні вже на відкритих нарадах, на яких можуть бути прийняті американські й советські кореспонденти. На вчорашній конференції советський міністер Вишинський відкинув американські пропозиції щодо обмеження повноважень чотирьох державних командатур в Берліні та призначення більших законодавчих органів проти пропозицій щодо обмеження великодержавного права вета, обстоюючи необхідність односторонності всіх рішень. Таке советське становище перешкоджає далішій можливості поладження цієї справи. Проте, наради будуть ще продовжуватися і після того на чергу прийде справа мирного договору з Німеччиною. В дипломатичних колах не бачать вже будь-якої можливості позитивного поладження цієї справи, головно після безуспішних зусиль довести до порозуміння в справі господарського й політичного об'єднання Німеччини.

НІМЕЦЬКА ЦЕРКВА ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ; ПОРІВНЮЄ ЙОГО З НАЦІЗМОМ

Берлін, 7. червня. — Голова Ради Німецьких Протестантських Церков, єпископ Отто Дібеліус, заявляючи, що "вибила година, в якій наша церква мусить промовити", видав довше пастирське послання, гостро засуджуючи большевизм та його владу в Східній Німеччині і порівнюючи його з нацизмом. Пастирського листа прочитано минулої неділі з проповідальниць протестантських церков. Це був перший того роду виступ протестантських духовників. В листі стверджується, що терористична політика контрольованої Советами поліції, так добре відомим нам з часів влад нацистів. В листі зокрема засуджується советська боротьба проти церкви усіх обрядів. До советських методів цієї боротьби належить теж встановлення зичального робочого дня в неділю, що виключає будь-яку релігійну практику для німецького населення.

ЗАГРОЗА ПОПІРЕННЯ "НЕДІЛЬНИХ СТРАЙКІВ" БРИТАНСЬКИХ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ

Лондон, 7. червня. — На частині британських націоналізованих залізниць продовжується страйк залізничників, які протестують проти довгих нічних поїздок. Для своїх протестів залізничники вибрали неділю, зупиняючи сильний в ті дні туристичний рух. Уряд робить великі зусилля для поладження страйку, що загрожувало далішнім поширенням на інші залізничні. Деякі місцеві професійні спілки відмовилися піддержувати страйк, називаючи його анархістичним.

ЛЕНІНІСТИ "ВИЧИСТИЛИ" ДВОХ ПРОКОМУНІСТІВ

Лондон, 7. червня. — Сорокова краєва конференція британської Леніністської партії апробувала вчора рішення Екзекутиву про викинення зі своїх рядів двох прокомуністичних членів, які брали активну участь в об'єднанні большевицької "мировій кампанії".

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ "ВІТАЮТЬ" ЗАКОРДОННУ ДОПОМОГУ

Шанхай, 7. червня. — Новий посадиш Шанхаю та головнокомандуючий китайськими комуністичними військами в Східному Китаю, член Центрального Комітету китайської комуністичної партії, ген. Чен. Пі, заявив вчора, що китайські большевики "радо вітатимуть" закордонну допомогу, теж американську, якщо вона буде запропонована на базі китайської суверенності. Генерал заявив це на публічному зібранні, але відсутність згадки про це в місцевій китайській пресі вказувала б, що ця заява ще не належить до офіційного політичного курсу китайських большевиків.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
Ha рік	\$7.00	One year	\$7.00
Ha пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
Ha три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
Ha рік	\$10.00	One year	\$10.00
Ha пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
Ha три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "СВОБОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОШАНУВАЛИ МАРШАЛА ТА ЙОГО ІДЕЮ

Минулої неділі літали американські літаки над бережжям Франції в Нормандії й скидали квіти на гроби тих воєнів, що тому п'ять років перші вступали на європейську землю, щоб на ній розпочати останній бій з гітлерівським варварством в надії, що по перемозі настане мир і свобода в світі. Це останнє не здійснилося. Тому в той самий день віддали пошану ген. Маршалові не так за те, що під його проводом виграно війну, як за його мирну працю, спрямовану на рятунку свободи в Європі, що далі загрожена теж і по війні.

За саму ідею мирного рятунку, як і за її оформлення у виді Плян Маршала президент Труман зарахував ген. Маршала до ряду „найбільших американців усіх часів“, підкресляючи, що в майбутньому історія відзначить цю мирну працю Маршала вище навіть від його величезних воєнних успіхів. З найвищими похвалами виступали теж і представники 16 держав, дякуючи Маршалові, що він як у війні, так і в мирі охороняє свободу, демократію та справедливість, себто це, за що гинули мільйони воєнів у недавній війні.

В чому ж властиве значення Плян Маршала й що він досі осягнув?

Відповідь на це дуже проста: Плян Маршала стримав повільний більшовизм, що грозила залляти цілої Європи, він врятував вільні країни західної Європи перед загрозою стати сателітами Москви.

Думасмо, що вже те одно є дуже великим осягом не тільки для Європи, але й для цілого світу, а в тому і для самої Америки. Це пізнати найкраще по тих великанських зусиллях, що їх досі виділа і далі вживає Москва, спершу щоб взагалі знищити Плян Маршала, а тепер, щоб хоч ослабити його далекосяглі впливи.

Бій двох історичних планів — Плян Маршала і Плян Молотова — триватиме ще довго. Це не тільки бій економічний, як виглядало б на перший погляд, але в першу чергу — політичний. Це є боротьба тоталітаризму з демократією, неволі з волею, тиранії зо свободою, безбожництва і варварства з християнською цивілізацією. Ні одна з тих сил ще не перемогла. Покищо Плян Маршала тільки спинив дальший похід варварства і вже за це вдячні Маршалові й Америці ті народи, що хвилюючись спаслися і не впали жертвою комуністичної агресії, як це сталося по війні з багатьма іншими народами.

Ген. Маршал підкреслює у своїй промові, що рятуюнок, передбачуваний його планом, був призначений для усіх країн Європи. Коли ж з нього не користають всі європейські країни, то це дійсно не з вини Америки чи тих народів, але з вини диктаторів, що слухають голосного диктатора, що сидить на Кремлі. Ген. Маршал наклеїв на диктатуру та ці тиранії ще другим наворотом, коли згадував, як брехливо й безсоромно представляв комуністична пропаганда гуманітарну акцію американців, що рятують Європу від нужди і неволі з широго серця та з любов'ю до свободи, а не з інших інтересів.

Як ми вже не раз писали, значущою і тим разом, що вважаємо Плян Маршала тільки вступним кроком до політичного визволення цілої Європи та її економічної відбудови. В такому розумінню вважаємо його успіхом і годимося з президентом Труманом, що Плян Маршала відновив у народів Європи віру „в остаточну перемогу свободи і демократії“.

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

45)

Продершися у густі зарості гезалю і ліщини, Єлісєєв хотів був підкріпитися шматком мамалиги і вареними каштанами, коли раптом почув хрускіт гілок і чийсь кроки, що повільно наближалися до заростів. Минула же хвилина, і Єлісєєв побачив старезного дідуса, майже напівголого, високого на зріст, білого, як сніг, з довгою, по пояс, бородою і таким же довгим і густим волоссям на голові. Інші частини тіла теж були вкриті невеликим волоссям, тільки обличчя, руки та ноги блищали москавським загаром. На грудях у старого висів на шию великий металевий хрест, а через плече маленький кошелік із лози, повний грибів. З несподіванки обидва крикнули, старий зупинився на місці, а Єлісєєв підвівся на ноги і поприсів у нього благословення.

— Благословіть, отче! — розгублено промовив Єлісєєв, за звичкою підставляючи під благословення складені жолобком обидві долоні своїх рук.

— В ім'я Отця, і Сина і Святого Духа. Амінь, перекрестив старий Єлісєєва і дав йому для цілування свій хрест.

Старий теж був розгублений і здивовано розглядав Єлісєєва. Потім він тихим, старечим голосом промовив:

— Мабуть, я скоро представлюсь: п'ятдесят, а може й більше років не бачився ні з ким, і ніхто мене тут не бачив, крім звірів, птаства та Господа мого... Скажи мені, — вів далі старий тихо, — котрий тепер рік від Р.Х. і хто з царів владує на Русі? Коли я залишив Петербург і гвардію, державою російською правив цар Освободитель... Це було так давно, а, може, і недавно... Це було в 1875 році... Та навіщо згадувати мерщів...

Коротко Єлісєєв розповів йому про наступні царювання Олександра III та Миколи II, а потім про світову війну 1914-1918 рр., Лютневу і Жовтєву революцію, про більшовиків і переслідування релігії, про своє переселення з Москви на Кавказ. Старий здивовано слухав, дивлячись на Єлісєєва, потім несподівано поклонився йому до землі і, підводячись на ноги, став просити:

— Прости, ради Христа, мене грішного Олександра, і не розкажуй нікому, що ти з мною в цих місцях зустрічався. І сам не шукай мене... Ось тобі моє благословення на подвиг та... далекий шлях на схід... В ім'я Отця і Сина і Святого Духа.

Старий знову перекрестив Єлісєєва, дав йому поцілувати свій хрест і поволи пішов за виступ скелі, поправляючи кошик за плечима.

Єлісєєв, вражений баченням, стояв мовчки і дивився на пустельника, що відходив од нього.

„Хто він — цей столітній старий? — питав себе Єлісєєв: може, це — видіння, чергова галюцинація зору, якою ворог хоче мене згубити. Але ворог не може бути з хрестом, та ще й благословляти хресним знаменям... а, може, на-

Світла і тіні переселенчої акції

І.

Приблизно рік тому, точно дня 25. червня 1948 року, був ухвалений Конгресом і затверджений Президентом Злучених Держав так званий Акт Переміщення Осіб (Дісплейсмент Персонс Акт), який дозволяє на допущення до цієї країни поза нормальною квотою 205,000 осіб, що в наслідок війни та її діянь опинилися поза країнами своїх уроджень, переважно в окупованих західних союзниками частинах Німеччини і Австрії. Після початкової підготовки, цей закон вже від приблизно пів року інтензивно здійснюється, при допомозі та за посередництвом відповідних американських добровільних агентств. Ці агентства побудовані насамперед на релігійній базі, отже католики, протестанти з православними і жиди, в яких переважають відповідні впливи. Тільки американські українці створили свій національний острів у Злучених Українських Американських Допомогових Комітет, що був визнаний американськими властями в цій країні та окупаційними урядами в Європі, як і Міжнародною Організацією для Збігів (IP O) за рівноправну і рівноправну агенцію разом з іншими релігійними, та який приділює свою увагу переміщенням особам українського походження. Він нарівні з іншими агенціями має розбудовану сітку своїх місць в Європі, він має свої осередки відбору нових іммігрантів в портах причалу і він перебирає за них передбачену законом відповідальність, яку описав він же сам відповідно поширив окремими зобов'язаннями та договорами, головні з яких стейтсмен урядами.

Після початкової підготовки до переселенчої акції, отже, розбудови необхідного апарату, придбання відповідних фондів, вистарання передбачених законом завірень на праці і мешкання для нових іммігрантів тощо, цей Комітет вже від приблизно пів року здійснює цю акцію практично, отже займається переселенням українських емігрантів з Європи до цієї країни. Звичайно, на цьому загальна українська переселенча акція не вичерпується. Її на свій лад та в обмежений мірі і обмеженими можливостями ведуть ще українські церковні Комітети, Католицький і Православний, хоча вони не роблять цього як самостійні і незалежні Комітети, а тільки як своєрідні під-комітети відповідних загально-американських Комітетів. Це, звичайно, не перерішує вартості їхньої акції, хай і не під українською фірмою.

В загальній українській переселенчій акції головне завдання та головний титар дає без сумніву ЗУАДКомітет і це головне під одним дуже важливим оглядом. Згаданий Акт Переміщення Осіб не передбачає, що один чи другий європейський емігрант мусить приїхати до цієї країни за посередництвом одної з добровільних допомогових агенцій. Бо кожний американець, що має бажання допомогти приїхати до цієї країни європейському емігрантові та виставити для нього передбачені законом завірення, може всі зв'язані з тим формальності полагати і безпосередньо через Комісію для Переміщення Осіб (Дісплейсмент Персонс Комішн) у Вашингтоні, хоча в таких випадках процедура може дещо довше потривати, бо тоді не має нікого, „з боку“, щоб її доопинював. Під цим оглядом менше значення має теж акція інших наших допомогових агенцій ніж ЗУАДКомітет, бо вони є тільки другим з ряду посередників в полаганні одної формальності: передачі до уповноваженої в переселенчих справах іншої, загально-американської добровільної агенції тих завірень, що їх їм передали американські громадяни для поодиноких своїх рідних чи знайомих з Європи. Підкреслюємо, що це не зменшує вартості роботи тих комітетів, хоча воно цілої переселенчої проблеми як ніяк не розв'язує. Бо йдеться, щоб з європейських таборів переміщення осіб врятувати не тільки тих, що мають в Америці своїх рідних, приятелів і знайомих, але й цілу велику масу української еміграції, більша частина якої не має в цій країні нікого такого, щоб їй виставив їй передбачені законом завірення. І тут весь титар цієї роботи спадає на ЗУАДКомітет.

Згідно з річним звідомленням виконавчого директора ЗУАДКомітету, д-ра В. Гала, цей Комітет зібрав і полагав до дня 30-го березня 5,200 завірень для загальної кількості около 17,000 українських скитальників в Європі. В тому самому часі до цієї країни приїхало старанням цього Комітету 2,040 нових іммігрантів. Велика частина з того були ті, зв. анонімові завірення, що їх ЗУАДКомітет придбав переважно від американських фермерів та від інших осіб майже з усіх стейтів Злучених Держав, зокрема зі стейту Меріленд. Ми не знаємо точного числа тих нових українських іммігрантів, що приїхали старанням інших українських і не-українських Комітетів та агенцій, але навіть і без того сама тільки кількість українців, що приїхали через ЗУАДКомітет становить

Філософія атомової бомби

Скиталець К-Я.

(Докінчення).

Минула війна показала нам, що коли англо-американські бомби падали на голови „островів“ та іншого, не-німецького населення, що під ту пору знаходилось в Німеччині, — вони разом з німцями проклали тих, хто сипав на них бомби й безвинно нищив їх. Атомові бомби, скинуті на Париж, Відень, Варшаву чи Київ викличуть у населення цих країн велику реакцію протесту, яку дуже легко зможуть скористувати більшовики. З досвіду минулої війни знаємо, що більшовицька агенатура пролазила навіть до Гестапо, щоб в такий спосіб діяти якнайгірше для місцевого населення, викликаючи своїми туртурами необмежену ненависть до німців. Цілі загони енкаведистів були направлені на терени, окуповані німцями, щоб там всіма засобами натроювати населення на „визволителів“. Так, наприклад, підпалювачами сіл та хуторів, котрі лежали поблизу до партизанських гнізд, були замасковані агенти цих самих партій, що пролізли до німецької поліції. Населення обурювалося вчинками „німецьких карних загонів“ і переходило на бік партизан. Про цю „політику“ більшовиків можна було б написати цілу книгу. „Все гаразд, кажуть марксисты, коли це йде нам на користь“. І коли треба буде „мобілізувати

високий відсоток з тих усіх 35,000 нових іммігрантів, що згідно з урядовою статистикою приїхали до кінця травня. Голова Комісії Д.П. у Вашингтоні, Мр. Юго Карузі, сам стверджує, що відсоток українців між іншими національностями не є найвищий. Але він не є „найбільший“ для самих українців та для наших загальних потреб. Дальша інтензивна акція в справі переселення українських скитальників до цієї країни є справді першою вимогою дня та головним і при цьому терміновим обов'язком нашого громадянства. На це звернемо окрему увагу теж на останніх загальних зборах ЗУАДКомітету. Проте, дотеперішня практика в переселюванні виявила деякі серйозні недомогання. Переселенча акція до цієї країни практично ще тільки зачалася, але ці недомогання, що вже в них виявилися, можуть катастрофічно відбитися на дальшій акції і тому ми насамперед на них хотіли б звернути увагу в дальших наших міркуваннях. При цьому підкреслюємо, що всі ці міркування базуються на конкретних фактах і даних, що їх одержано з авторитетних під цим оглядом джерел.

психіку мас“ проти ворогів комунізму, більшовики можуть піти навіть на те, щоб перефарбувати свого літака під колір американського, означити його американськими знаками й кинути з нього пару бомб на голови тих, котрі не захочуть втікати з більшовиками на схід. Головне: Викликати ненависть до окупанта, а решту зроблять агенти та енкаведисти - партизани.

Крім цього мусимо пам'ятати, що за тридцять років панування більшовиків на території колишньої Росії вони зуміли (або примусили) майже все молоде покоління втягти в свою державну сітку... 6 мільйонів комуністів, 15—20 мільйонів комсомольців, мільйон енкаведистів, 10 мільйонів тайних агентів та сексотів НКВД, кілька мільйонів молоді у військових та інших школах та кілька мільйонів „позапартійних більшовиків“. І ці всі більшовицькі кадри мусять поділяти долю союветської влади як за мирного часу, так і на час війни. А ці „кадри“ мають свої родини та близьких. Уся ця система так переплутала всіх і вся, що не можна, використовуючи якогось енкаведиста або активного позапартійного більшовика, не зачепити інших людей — його рідні та друзі...

У місцевих часописах ми вже мали змогу читати пропозиції деяких добродіїв, котрі рекомендували атомними бомбами винищити всіх оцих хворих на червону чуму людей й не займатися ніяким спасінням „меншого“ брата. Так думав у свій час і Гітлер. Але не може думати Християнська демократія. Вона повинна йти на схід не винищувати хворих, а лікувати їх.

Ці ліки треба вже сьогодні мати під руками, вже сьогодні треба перекидати ці ліки по той бік залізної заслони, щоб нещасне населення СРСР підготувало себе до майбутньої серйозної операції як економічної, так й ідеологічної.

Вже десь хтось радив бомби начинити не атомовою енергією, а... прокляттями та листівками, з антикомуністичним змістом. З більшовиками треба воювати їх же зброєю — пропагандою та агітацією. Ленін у свій час казав, що йому не так потрібна червона армія, як армія агітаторів та пропагандистів. Чи ж сьогодні не бачимо, що більшовики та їх міжнародні агенти роблять в цілому світі при допомозі пропаганди?

На їх брехливу пропаганду треба відповідати правдивою пропагандою.

Народам, котрі страждають під комунізмом, треба показати різницю між царством чер-

воного Сатани та країнами демократичної свободи.

В одному американському журналі, що прибув до нас у Німеччину, ми бачили таку картину: на червоній Кремль американський дядько Сем навів гармату, й збирається з неї стрільнути атомовою бомбою. А під цю картину було написано так: „З ідеями воюють не атомовими бомбами, а ідеями“.

Советський комунізм можна перемогти лише ідеями, а ніяк бомбами і „джипами“!

Перш, ніж їхати туди на джипах, треба поїхати чи полетіти туди, до поневолених більшовиками народів, а - правдивим добрим словом про союветську картину того життя, що принесуть їм оці західні демократи. Не маслоолійну „Америку“ посилати треба туди, не солодким алємтом „Голосу Америки“ треба розмовляти з двома сотнями мільйонів, — а гострою антикомуністичною пропагандою, бойовим закликом до всіх поневолених кремлівськими людоджерми, — чекати на той час, коли війська союзників придуть до їх кордонів і протягнуть їм руку спасення від союветської каторги. Треба завітати дих нещасних, що західні демократи принесуть їм не згущання Гітлера, а справжню свободу, справжнє визволення від усяких рабських пут, від усяких ізмів, страху та насилля.

Уже сьогодні треба запропонувати всім, хто може бути корисним у цій роботі, починати писати та друкувати такі листівки на всіх мовах Сов. Союзу й нічного порою розкидати їх мільярдами накладками по всьому терену СРСР.

Якби Вашингтон тільки зробив такий клич, — сьогодні могли б з'явитися на цю роботу десятки тисяч непримиримих ворогів сталінського режиму.

І ця армія підготувала б маси „Союветського концлагеру“ до сприймання християнсько-демократичних ідей, до сприймання правдивої свободи.

Ця армія антикомуністів сьогодні могла б поділити літаками до своїх країн і розсіяти свої гасла над кожним містом, селом, когоспром. Ця армія змогла б більше нашкодити більшовикам, ніж 1,000 атомових бомб, якими можна знищити багато денного, але ними не можна винищити людей та їх ідей.

Уявім собі, що всі головні військові об'єкти СРСР знищені атомовими бомбами. А тоді що так чи інакше, а треба буде живий свій-армії прорвати фронт більшовиків і піти далі на Схід... Джипи самі не поїдуть.

(Докінчення на стор. 3-тій).

сті, зовсім сивий, хоч не мав ще і 60 років, своїм обличчям дуже нагадував Миколу Мир-лікійського і був такий простий та товариський, що, здавалося неувяним, що такий скромний дідусь міг таїти в собі знання європейсько-освіченого архітектора-малюра та музиканта.

Одного разу хтось, дивлячись на нього, промовив:

— Блаженні убогі духом.

Він по-дитячому посміхнувся і відповів парадоксом:

— Блаженні неписьменні.

Всіх людей ділив він на два табори: відві й козли, вірні та атеїсти, християни й нехристияни, православні й „криво-славні“, вибрані і тільки поклонники, діти і слуги Божі...

Він говорив:

— Як риба без води і птах без крил — так людина без релігії не може існувати. Світова скорбота, страждання й весь трагізм людської історії випливають із смерті. Всі бі-

ди йдуть від неї. Заберіть смерть із землі, і все живе опиниться в раю. Але вона не забирається, а переможеться і перемагаться... Христосим воскресінням.

— Нікого не судіть, бо „ніхто не виходить із життєвої боротьби незаплямленим“.

— Ідеї стають переконаннями тільки тоді, коли їх пізнають і сприймають у біді, у випробуваннях, в стражданні.

— Чого не добувся на землі Христос, довершить Антихрист.

— Наука й мистецтво сприймаються лише тоді, коли вони стоять на послугах духовних прагнень людей.

— У Царстві Небесному ми не знайдемо всіх тих, кого чекаємо там зустріти, бо заволодали його мешканці не тільки релігією, але й політикою, не тільки Церквою, але й Державою.

(Дальше буде).

З КОБЗОЮ НА КОЛИМИ

(Із книжки Данила Кравченка: „ЯК Я КОПАВ ЗОЛОТО ДЛЯ СТАЛІНА“).

Відомий наш артист-кобзар Данило Кравченко, що недавно залишився в Україні, а вже певно на американській землі, оповідає про своє перебування на советській каторзі в сібирському Ке́лимському краю, де загинули і гинуть мільйони невинників на праці, добуваючи золото для советської Москви. Кравченко заарештувало НКВД в Свердловську на Уралі, де він з іншими кобзарями давав концерти в літі 1936 р. Після мук і допитів примусили його підписати „признання“, що він, мовляв, готував повстання для повалення комуністичної влади. Все ж не розстріляли, а послали на Колиму, добувати золото. Перше перебував Д. Кравченко в місті Магадані. Його застало було, що він одержав з України свою кобзу. Це йому врятувало життя. В споминах Д. Кравченка читаємо:

„Я зостався в Магадані при театрі імені Горького. Сподівався, може вдасться мені перебути тут довше. Але через чотирі місяці викликають мене на „вахту“. Приходжу, аж мене зустрічає пузатий НКВД-іст і зразу „дає“ мене „ласкавими“ словами:

„Ти, фашистська сволоч, чому присмоктуєш до театру? Я осто́впів, мовчу дві пари зуст. Знаю, що краще мовчати перед розгніваним „начальством“, бо над советськими громадянами НКВД — „цар і бог“.

„Ти по якій статті засуджений?“

— Кажу лаявсь, що не знаю. Він скидає:

„Як так, що не знаєш?“

— Та і кажу, — я в цій ділі неграмотний.

— Ага, ти грамотний тільки в контрреволюції і гримає на мене, додаючи улюблені „перечені“ московські лайки. Я далі мовчу. НКВД-іст наказує:

„Негайно зібратися з речами й на вахту!“ Понуру вишив я від сердитого ката.

— При виході зустрічаю незнайомого чоловіка: худий, обдіраний, з бушлату (арештантська ватою підшита одежа) вата повилася, теж вата стерчить із роздертих штанів. Він неспокійно постукав у двері.

— Заходь, — чути з середини.

Я пошав пішов відгаль, і по дорозі чути добірку лайку того самого начальника. Я поспішив, щоб не чути дальших „делікатних виразів“. Коли я сідав на тягарове авто з своєю кобзою та своїм вузликком, бачу того самого арештанта, що був після мене на вахті. Він обвивав своє обличчя брудною ганчіркою, зліда якої текла кров. Це були наслідки „фізичної культури“ (так звать побиття невинників на Колимській каторзі). Я не посмів запитати цього бідлаха, чого кинув його до себе НКВД-іст і за що він його лаяв і бив. В авто була охорона з рушницями і тому говорити було небезпечно. В таких обставинах

краще мовчати...

Повезли нас до Оротукану, везли цілий день. На місці нас скинули просто на сніг, глибокий вище колін, а під снігом вода. Я в черевиках, набрав повно води. Від холоду у мене зуби почали клацати, за цілий день зголоднів немилосердно, аж шкура болить. Подивився я навкруги — бачу — палатка недалеко. Заглядаю до неї. Поздоровкався, питаю дозволу нагрітися. Сідаю на колоду, ставлю біля себе кобзу, а речі лежать на снігу. — Що це у вас? — питає той чоловік, що був у палатці.

— Кобза, — кажу, — хіба ви не знаєте?

— Та знаю, бо й я ж українець, — каже тихим голосом. Може б ви щось заграли мені, давно не чув рідної пісні.

— Радий вам, земляче, заграю, кажу, — так іستی хочеться, просто гину. Може у вас є хоч крихта хліба?

— Зараз я вам дам істи. Він розпечатав консерву з горохом і почав нагрівати на огні. Я розкрив свою кобзу, настроїв, заспівав Шевченкові „Думи“. Він зразу почав слухати і сльози закапали з його добрих карих очей. Був це мужичина літ 40, худий, вимучений. Шевченкові слова, видно, нагадали йому багато з давня пережитого. Він поставив перед мною миску і висипав гарячу консерву з мясом.

— Будь ласка, їжте, земляче! Та ви зважте кобзою будете тут золота людина, вас полюбить. Тут же повно наших українців на роботах.

Я перестав грати і почав їсти. Здається, ніколи в житті своєму я не мав такого апетиту як тоді в зметений снігом палатці на край світу.

— Що ви тут робите? — питається земляк.

— Я сторож. Поки інші працюють, я стережу палатки.

Я до нього жартую, коли „смовов“ пів хліба і всю кобзу.

— Прийміть мене до себе за помічника, буду вам шодня грати.

Він усміхнувся:

— Не знаю, бо не я тут рішаю. У вас мабуть „58 стаття“.

— Того мало, бо ще в додату й КРД (контр-революційна діяльність) і „збройне повстання“. Він дуже здивувався і як же — каже — вас оставили живого?

— Не дивуйтеся — кажу йому: погляньте на мої папери. Він прочитав і зтиха питає, чи я винен.

Я засміявся:

— Винен не більше і не менше за сотні тисяч і мільйонів нещасних, що тут мусять гинути. Треба державі золота, то хтось же мусить його добувати...

Так з 3 години ми розповідали один одному про свої пригоди.

Підіхав трактор — „гусениця“ і взяв мене з собою. Іхали в „глибокій воді“, всі мої речі

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ТИМИНС, ОНТ.

Член УНРади між українськими майнерами.

До нашої місцевості загостив член УНРади д-р Степан Росоха. Це є рідкість у житті наших майнерів на канадській півночі — Онтеріо, коли в ці сторони загощать хтось з визначних українців. Тому приїзд члена УНРади був для нас майнерів справжньою несподіванкою. Д-р Росоха промовляв у нас дня 22. травня ц.р., при участі великого числа українських майнерів, у галі УНО на тему: Сучасне міжнародне положення і українська визвольна справа, представляючи ту небезпеку, яка може для нас настати, якщо ми її своєю внутрішньо-політичною єдністю і співпрацею не спаралізуємо і не усунемо. Немає часу сьогодні на сепаратні дії поодиноких партій чи угруповань, говорив бесідник, бо одна партія чи група не зможе сама вибороти українському народові волю і самостійність. Тільки збірним зусиллям всіх верств українського народу зродиться його воля і здобудеться незалежність своєї держави. Не можуть бути два чи три диспозиційні політичні центри. Може бути тільки один і таким центром українських політичних сил і української визвольної акції є і має бути надалі тільки Українська Національна Рада.

Реферат був нагороджений щирими і довготривалими оплесками, а по ньому були чисельні запити, які, як теж і відповіді, перейшли в дуже позитивний дус. Цей виступ члена УНРади д-ра Росохи був широко коментований місцевою англійською пресою: позамокали, тільки кобза на спині суха залилася.

Доїхали до Верховного Тайожики, але мене не приймають.

— Це, кажуть, не суди, тобі призначення на Кінжал. Пішов я на Кінжал, показав свої папери. Тут кажуть знов, — що я належу до Тайожики.

— От, думаю, біда! Чоловік собі категорично не може знайти...

Я таки на Кінжалі переночував і ранком пішов на Тайожику. Кажу:

— Не піді відсілі, поки мене не приймете!

Таки пропустили мене через вахту, віддав я свої папери і пішов у призначену для мене палатку.

— Господи, — думаю собі, — куди це я понав! У палатці холодно і темно, а воняє так, що я троха не зомлів від цих „ароматів“. І тут мені доведеться жити?

І в той момент мені прийшла в голову думка: піду в нужник і повишусь. (В таких місцях на Колімі переважно кінчають самотужеством невинники). Але Бог мене хоронив. Ранком нас погнали добувати золото.

Дейлі Прес з дня 23. травня, а Поклопайн Едвенс з дня 26. травня.

Наступного дня д-р Росоха відвідав українських майнерів у копальнях, де познайомився з їхньою важкою працею і життям.

25. травня відбулося віче українських майнерів з нагоди 10-ліття проголошення самостійності Карпатської України, де присутні з вчорашнього виступу промову д-р Росохи, колишнього члена Головної Команди Карпатської Січі, яка принесла славу цілому українському народові і започаткувала повстанчий рух проти наших окупантів, який з успіхом у формі УПА продовжує збройну боротьбу проти більшовицьких окупантів по сьогодні. Цей виступ заступника голови Союзу Карпатської України коментувала Тиминська Дейлі Прес, зазначаючи, що фактично II світова війна почалася на Карпатській Україні, коли український нарід 15. березня 1939 р., перший не послухав диктату Тіллера і збройно виступив проти мадярсько-німецького імперіалізму.

Зборами першого віча керував голова Філії УНО і голова відділу КУК у Тиминс, М. Пашин. Предсідником другого віча був заступник голови Філії УНО в Тиминс Іван Бардецький, що недавно прибув зі скитальщини.

Михайло Пашин.

ТОРОНТО, ОНТ.

Святочна Академія.

Дня 22 травня ц.р. відбувся в просторій залі Ройсу в зах. Торонті концерт в пам'ять трагічної смері провідників українського народу, що загинули з бандитської руки московсько-більшовицьких агентів голови Директорії і головної отамана Військ Української Народної Республіки, Симона Петлюри та Євгена Коновальця, голови Проводу Організації Українських Націоналістів. До участі в концерті були запрошені культурні мистецькі сили й з-поза громади. Це свідчить про те, що керівники громади дбали не про попис своїх талантів, як це водиться в домівках, а дбали про справжнє вшанування пам'яті українських провідників.

Простора зала Ройсу була наповнена публікою. На залі

ПИСЬМЕННИК МИКОЛА ПОНЕДІЛОК ПРИХІВ ДО АМЕРИКИ.

18 травня цього року пароплавом „Дженерал Говз“ приїхав до Америки наймолодший член Союзу Українських Письменників на еміграції Микола Понеділок. Його дві драми зі страшною советською дійсністю — „Знедолені“ і „Лейтенант Флаев“ мали великий успіх в українського глядача в Європі. Дразу „Флаев“ перекладено на німецьку мову і включено до репертуару одного з Мюнхенських театрів.

Микола Понеділок — автор багатьох перекладів. Трагедію „Антигона“ Жана Ануй, драму „Люкrecio“, що їх театр Блавацького виставляв в перекладі цього молодого юнака, як теж „Примари“ Ібсена. Останнім часом він переклав для театру Блавацького „Інспектор прийшов“ Прістлі і „Медео“ Жана Ануй.

Як дивідуємося, зараз молодий письменник працює над повістю про страшний голод на Україні під назвою „Чорна весна“.

Бажаємо молодому авторові успіху на Новій Землі.

К.

можна було побачити членів братніх організацій УНО, як рівнож людей різних політичних і релігійних переконань. Концерт розпочав пісню „Боже Великий Єдиний“ у виконанні хору УНО зах. Торонто під управою диригентки п. Яворської. Після того Р. Даниляк виголосив вступне слово, в якому описав коротко біографію цих двох визначних провідників. Двохвилинною мовчанкою присутні віддали честь цим двом провідникам. Вступне слово, Р. Даниляк міг би бути краще підготоване, головню що до мови. Пання Кулик гарно висловила свої думки. Особливо по мистецьки була виконана пісня п.н. „Прийми козачий вірш“ пання Карабин п.н. „Останній лист“. Довший реферат відчитав п. Бічюрка, змалюючи Симоном Петлюрою і Євгена Коновальця як дві постаті з одною ідеєю.

Для більшості присутніх реферат п. Бічюрки був справжнім відкриттям пізнання цих двох постатей. Гарною несподіванкою була пісня „Цвітко молодий“, пання В. Бундзи під акомпанімент пання Ю. Шкабарницької. У фортепіановім виступі гарно пописа-

Філософія атомової бомби

(Домінчення зі стор. 2-гої).

Треба не забувати того, що на боці большевиків будуть воювати такі історично відомі полководці, як генерал Мороз та Простір. Треба не забувати помилок поляків у 17 столітті, Карла 12 у 18 столітті, Наполеона у 19 столітті, Антанти та Гітлера у 20 столітті. Цих „генералів“ зможуть розгромити лише самі підсоветські народи, коли їх душа буде на боці західної демократії.

Навіть тоді, як вся Азія стане червоною, навіть тоді не буде це страшним, коли народи СССР підуть з нами проти своїх гнобителів. А коли прийшлося би жити якус атомову бомбу, то тільки тоді, коли було б відомо, що вона знищить лише непримиримих енкаведистів та комуністів. Решта населення СССР прийдесться рятувати милосердям Самарянина, котрий так гуманно і чоловіколюбно допоміг нещасному подорожньому, побито-го та пограбованого розбійниками на великій дорозі життя...

В цьому останньому ударі Заходу зі Сходом найбільше може постраждати наш багато-страдальний український нарід. Через наш терен пройдуть основні бойові події майбутньої війни. Тому ми особливо мусимо бути обережними з у-чинками, які могли б ще більше збити з панталіку наших людей та ще більше принести їм нещастя.

Щоб зменшити ці жертви, треба вже сьогодні всім народам, поневоленим большевиками, не ворогувати поміж собою, а дружньо об'єднатися, й одною лавою, одним фронтом виходити на останній бій з силами пекла.

Наша „атомова бомба“ буде начинена антикомуністичними ідеями. І тоді Свята Правда перемаже темні сили зла. І тоді над нашим народом, як і над іншими підсоветськими рабами засяє Правдива Християнська Свобода, Рівність та Братерство в Христовому дусі.

КОЛИШНІ ВОРОГИ І ПРИЯТЕЛІ ЗГАДУЮТЬ ВИСАДКУ В НОРМАНДІ.

Париж, 7. червня. Французькі міста і села здовж побережжя в Нормандії продовжують святкування річниці американсько-британського десанту, що був початком визволення Франції і остаточного розгромлення нацистів. Між відвідувачами історичних місць десанту, крім французів, швайцарців, бельгійців та британців і американців, є теж бувші німецькі воїни, що колись боролися проти західних союзників і тепер працюють у французькому сільському господарстві. З давньої ворожості сьогодні вже не залишилося ні сліду.

ІРИНА АРТИМ ПРОЩАННЯ

ЗБІРКА ОПОВІДАНЬ в кольоровій оздобі

Сторін 100. Ціна 35 ц.

Замовлення слати до: „СВОБОДА“

P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА! — ИОНГСТАВН, О.!

ТОВ. ім. О. БАСАРАБ, ВІДДІЛ 348 У. Н. СОЮЗУ

— влаштує: —

ПЕРШИЙ

ЦЕГО СЕЗОНУ

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 12. ЧЕРВНЯ 1949

В ГОРОДІ ПРИ MERIDIAN ROAD, COR. ELLENWOOD.

Початок пікніку в годині 1. пополудні.

Брати Магонінг! Вос іхати до кінця лінії, а відтак перейти з блоку до місця Пікніку.

На тім пікніку буде пригравати добірна оркестра.

За добру забаву ручити.

Комітет Пікніку.

ПОШИРЮЄТЕ ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ!

СКАЖІТЬ СВИТОВІ ЯК, ЗА ЩО І ПРОТИ КОГО БОРЕТЬСЯ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД!

Замовте негайно для себе і для своїх знайомих ДОКУМЕНТАЛЬНУ ІСТОРІЮ

Української Повстанчої Армії

“UKRAINIAN RESISTANCE”

The Story of the Ukrainian Liberation Movement in Modern Times

ТІЛЬКИ ЦЕ ВИДАНУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

УКРАЇНСЬКИМ КОНГРЕСОВИМ КОМІТЕТОМ АМЕРИКИ.

Ціна книжки \$3.00.

Замовлення разом з належністю пошляйте до:

“СВОБОДА”

81-83 Grand Street, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ЧИ ВИ РОЗВАЖИЛИ

що переплачуючи по кілька центів на м'ясних продуктах, які купуєте, ви витрачаєте річно кількадесять, а то й кілька сот доларів?

Купуйте у фірмі СТАСЮКА.

ЗНАЙШЛА СПОСІБ, ЩОБ КРАЩЕ СПІВАТИ — НОВИЙ КАПЕЛЮХ! — Співачка Джейн Пікере каже, що її часто трапляється перед виступом, що не може ніяк попасти в такий настрій, який додавав би чару до її співу. Вкінці знайшла і на це лік. Щоб добре віддати духа ірландської пісні „Галей Бей“ пішла купити новий солом'яний капелюх, авесь покритий зеленню, і як його наложила на голову — все пішло гладко, дух і мелодія. Щастя, що жінка не співакка! — подумав собі не один, що й без цього має заморожену голову, як тільки подумав про капелюхи своєї коханої.

О. ГЕЦ.

ШКІЦІ З БРАЗИЛІЇ

(CINHA DAS FLORES — OSTRIB KBITIV)

10) (Продовження)

Біші.

Бішіо — по-бразилійськи означає поняття, близьке до „сотворіння“. В широкому розумінні бішіо — це те все, що живе і рухається. Отож, починаючи від слонів, леопардів і вовків, кінчаючи гадами, комахами і блохами — це все бішіо. Навіть наших новоприбулих емігрантів іронічно називають „бішіо де агва“, що, очевидно, має значення — „заморський звір“. Та найчастіше поняття „бішіо“ пристосовується до виїздового виду сотворіння, а найбільше до комах і паразитів.

Царство „бішіо“ у Бразилії є таке багате, що наука до цього часу не має про нього якоїсь повної комплетної праці, тим більше неможливо його схарактеризувати в короткому загальному нарисі, а тому торкнемося тут лише тих нечисленних видів, котрі представляють собою найбільш цікаві екземпляри.

Найбільш так би мовити „невинними“ і найбільше розповсюдженими тут є так звані „біші“ де не (ножні блохи). Це маленькі блохи, розміри макового зернятка, цілком подібні до звичайних, з тою лише різницею, що вони є дуже плоскі і не скачуть, а дуже швидко сунуться боком. Біші де не живуть на козах, свинях, собаках і, звичайно, на людях, а тому є невідомою частиною кожної колінонільної господарки. Шкіра людини для такого біші є надзвичайно делікатною, а тому він вибирає на людях такі місця, де є згублення, підшав, але найбільше любить взалити під нігті, не лише ніг, а також і рук. Обравши собі відповідне місце „бішіо де не“ влазить під шкіру і починає там відкладати яйця. По кількох днях людина починає відчувати в тому місці незручність і свербіння, ніби від нагнітки. Придивившись такому „нагніткови“ можна побачити невеличку пухлину з чорною пяткою.

ТРЕБА ПОДУМАТИ ПРО ЩОСЬ ВАРТІСНІШЕ І ПЕВНІШЕ. — Ця картина знята в місті Майямі, в Флориді, в славним перегонів парку Гайлія, відомим з чудової краси та зо стада флімінгів. Як був перегонів сезон то флімінгів не думали про щось серйозне, а тільки оглядали день в день тисячі людей на перегонів площі. Знов більшість публіки була більше зацікавлена в тому, на якого коня поставити, як поставила, то журилась, чи він прийде перший до мети. Тепер стало спокійно й флімінгів зачав думати про вміє життя і нове покоління. Тут бачимо їх, як будують гнізда. Це одинокі місця в світі, де флімінгів живуть „у неволі“ великою громадою, зносять яйця і добувають, щоб би молоді. Звичайно таке буває у них тільки на волі.

Коли обережно зняти доволі шкіру, показується білий мішечок величини зернятка гіркого чорного перцю, з міцними стінками, котрий містить в собі сотні видимих навіть для простого ока яєць. З тих яєць виплоджується нове покоління і заселює далі „території“ тіла. Якщо систематично не переводити ревізії і знищення, то „біші де не“ можуть так розмножитися, що приводять до довшого чи коротшого інвалідства, бо ноги розпухають, пальці набрякають і розходяться в різні сторони. Не обходиться в такому разі без хірургічного втручання місцевих знахарів, а часом і фахового лікаря.

В низькоположених і лісних околицях, а особливо на пасовиськах лютують „берни“. Це є муха, котра може відкладати яєчка і безпосередньо на шкірі тварин і на траві та листях, але найчастіше робить так: Нападає на кровопийця.

жадну муху іншої породи і складає свої яйця їй під крила. За яких п'ять день з яєць видуплюються хробаки, і при перелеті їхньої „мачухи“ з місця на місце, падають з неї. Ввавши на шкіру тварини чи людини, хробачок відається в тіло і починає рости. В такому стані він може перебувати від одного місяця до трьох, нагадуючи собою звичайний чиряк. Нарешті, коли він досягне розміру 2.5 3 центиметри, тоді випадає з тіла, влазить у землю, де перетворюється в личинку, перетворюючись у дозрілу муху. Запускаючись у глибоку лісу, людина може принести в тілі кілька сот таких „льокаторів“, що їх повиняма з тіла не так то вже легко. Але все ж таки, коли людина не може стерпіти берніт у своєму тілі і веде з ними боротьбу, то худоба носить їх під шкірою до повної зрілості, аж поки не попадають з неї самі. Тому то берни являються справжнім бичем скотарства, нищачи цілковито шкіру худоби, шерсть, а також стаючи причиною різних хворобячих недомогань. Найгірше те, що радикальних середників проти бернів досі не винайдено.

(Дальше буде).

ВЕЛИКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Видання Івана Тиктора

Це НАСТІЛЬНА КНИГА КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ!

Вона має 1,000 сторінок друку великого формату і около 600 ілюстрацій, повальських місцевими книжками по 64 сторін. Ціна однієї книжки 85 центів. Приймаємо передплату найменше на 3 книжки (192 сторін), себто на три місяці, що виносить \$2.50. На 6 місяців за 6 книжок (384 сторін) \$5.00. Передплата на цілість Великої Історії України, 15 книжок, до 1,000 сторінок, тільки \$10.00. До цілості буде додана безплатно оригінальна, тривка обкладинка. Хто платить за цілість, згор, отримає від Видавництва ще гарний і цінний подарунок.

Дійсна величина книги 7x10x2 1/2 цалів.

Прислати замовити і надіслати передплату, а Велика Історія України прийде до Вашого дому.

Замовлення прислати на адресу:

IWAN TYKTOR, Publisher,
P. O. BOX 3597
WINNIPEG, MAN., CANADA.

Приймаємо заступників для поширення Великої Історії України на місцях. — Видавництво приміщене у Вінніпегу при: 834 1/2 Main Street.

ЗАМОВЛЕННЯ

7

До В-ва І. Тиктора,
Вінніпег, Ман., Канада.

I. TYKTOR, PUBLISHER,
P. O. Box 3597,
Winnipeg, Man., Canada.

Вислано передплату на Велику Історію України, на цілість, на 6, на 3 книжок*) \$..... і прошу вислати її на адресу:

Ім'я й прізвище:

Докладна адреса:

(Адресу просимо писати по-англійськи).

Немає можливості платити місячну передплату 85 центів.

*) Непотрібно скріплювати.

НАД ОЗЕРОМ

Оповідання з американського життя
написав С. КОТИК
Сторін 109. — Ціна 75 ц.
Замовлення враз з належністю салати до:

„СВОБОДА“
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
3 Канада треба платити тільки американською валютою.

Коли Тарзан завважав, що
Каля здоганяє його, він при-
станув...

...і спустив його обережно
на землю.

Наступної хвилини малпа й
малпочоловік змірилися в при-
митивному бою.

З того скористала чорна
пантера і підкралася до мал-
пята.

СТ. ЛУЦЬ, МО. — Вр. св. Володимир, від 179, повідомляє своїх членів і членів, що піврічні збори відбулися в суботу, 18. червня, в годині 7. вечір, в У. Н. Домі, 2838 Магнолія ул. Просимо членів і членів прийти і вирішити свої справи. Буде кілька справ до вирішення, а притім дискусія над організуванням нових членів. — За уряд: М. Тяжович, предс.; М. Кулічич, кас.; М. Парашак, секр.

ПІКАГО, ІЛЛ. — Збори Вр. св. Ап. Петра й Павла, від 220, відбулися в суботу, 11. червня, в галі під ч. 4950 Палаца ул. Просимо всіх членів прийти на час і прийняти зі собою нових членів. — Г. Гарраси, секр.

КАРНЕГІ, ПА. — Піврічні збори Тов. Січ, від 136, відбулися 12. червня, в парафіяльній галі під ч. 220 Джень ул. Буде звіт урядників іконтр. комісії. Просимо привести нових членів. Буде також роздання дивіденди від У. Н. Союзу. — За уряд: Н. Сус, предс.; І. Копко, кас.; В. Копко, фін. секр.

НЬО ЙОРК, Н. Й. Укр. Запомог. Вр. св. Володимира, від 130, подає до відома своїх членів, що чергові збори відбулися в суботу, 11-го червня, в годині 8. вечір, в церкві галі при 7. вул. Просимо всіх прийти на час, бо маємо важні справи до погодження. — Уряд.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Родж. Пресс. Богородиці, від 38, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 12. червня, в галі церковній, в годині 3. пополудні. Просимо членів прийти на означений час. Догучних членів, звиняємо заплатити свої догич цього місяця. Просимо привести нових членів, а отримає за це нагороду. — За уряд: Е. Геруля, предс.; Н. Грива, кас.; М. Ходак, фін. секр.; Кек, рек. секр.

БАЛТИМОР, МД. — Вр. Пресс. Тройці, від 320, повідомляє всіх місцевих і позамиських членів, що місячні збори відбулися в неділю, 12. червня, в годині 2. пополудні, в галі У. Н. Дому, 3101 O'Donnell St. Просимо всіх членів прийти та вирішити свої місячні вкладки. Нові членів, що живуть по фармах, повинні слати свої місячні вкладки на адресу: Geo. Evanovich, 1216 S. Becker Ave., Balto 24, Md. — За уряд: Маршак, предс.; Г. Іванович, секр.

ЕМЕРІДЖ, ПА. — Повідомляємо членів і членів, Вр. св. Василія Великого, від 161, що піврічні збори відбулися в суботу, 11. червня, в годині 7. вечір, у власній салі. Звиняємо всіх місцевих і позамиських членів прийти на означений час, бо крім піврічного звіту с інші справи до вирішення. Пригадуємо У. Н. Союзу кожний член повинен мати собі за честь, в цій кампанії предняти бодай одного члена. Напоминяємо догучних членів вирішити свої догучності. — За уряд: А. Пшчуралій, предс.; А. Дзюла, фін. секр.; І. Протиний, кас.; П. Латам, рек. секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 12. червня, в год. 2. пополудні, в У. Г. Клубі, 608 Вест Лакавана Еве. Пригадуємо всім членам, щоб старалися платити свої валежності на час. — О. Запотожний, Р. Рубльовський.

Richmond 2-2533

КУПУЙТЕ У СВОЇХ!

ОТВОРЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОСЕРНІ В ВОСТОН, МАСС.

під назвою

Klaczko's Family

IMPORTED AND DOMESTIC

GROCERIES

111 Leverett Street

BOSTON 14, MASS.

Кожний, хто бажає, щоб прислано ним оголошення поширювалося родиною і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоб прислано ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колонії коштує \$1.00.

Адм. „Свободи“.

БРОНКС, Н. Й. — Тов. Згода, від 210, повідомляє своїх членів і членів, що піврічні збори відбулися в суботу, 11. червня, в годині 8. вечір, там, де звичайно. Просимо всіх членів прийти на час. — Т. Давидів, предс.; С. Завадовський, кас.; М. Франко, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукуємо мого сестра **ВАСИЛЯ МАНЬКА**, з села Уткович, Перемишляньського повіту. Має жити десь у Нью Йорку, або в околиці. Хто його знає, або він сам, хай пише до:

JOSEPH MANIAK
2307 Andrus, Hamtramck 12, Mich.

ІВАН ДМИТРАШ пошукує вуйка **ФІЛИПА КВАСНИЦЯ** з села Дмитрів, повіт Радехів. Голоситися на адресу:

IWAN DMYTRASH
Hazelde, Alberta, Canada.

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

ДИРИГЕНТ церковних і світських зборів, новоприбулий з Європи українським вадіпараном, який знає 17 років в Галіччині, шукає місця праці при церкві, також як учитель. Має власну музичну літературу. Відповідь на адресу: Stefan Bartko, c/o Roman Moskal, 135 Eldridge St., New York 2, N. Y.

АДВОКАТ

WILLIAM KUZMA
806 South 16th St.,
Newark, N. J.
Phone: ESsex 2-6636

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребання по \$150
ціна так низька як
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer.
137 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE
ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
в БРОНКС, БРООКЛІН, НЬО
YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY

Tel. OEdard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPPEL
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel. MErose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 2108. Небезпека для малпята.